

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Арцизького районного суду Одеської області 07.05.2025

м. Одеса- 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 07.05.2025 групою НПМ здійснено відвідування Арцизького районного суду Одеської області (далі – суд) робочою групою НПМ у складі :

Чернецькою Вікторією Василівною, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Тихоненко Тетяною Олександрівною, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Фісюковим Сергієм Сергійовичем, представник громадської організації (регіональний координатор);

Суд розташований за адресою: вул. Соборна, буд.29, м. Арциз, Арцизький р-н, Одеська обл., 68400.

Керівництво суду:

Голова суду – Гусєва Наталія Дмитрівна.

Керівник апарату суду – Попаз Володимир Михайлович;

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Штатна чисельність апарату суду – 24. Штатна чисельність суддів – 4.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі. Вхідні двері до суду розміщені на підвищеному майданчику, до якого веде пандус.

У будівлі суду облаштовано два входи/виходи – основний (центральный) та службовий (конвойний). На центральному вході до суду наявна вивіска із зазначенням повної назви суду (фото 1). Центральний вхід обладнано кнопкою виклику для осіб з інвалідністю, що перебуває в справному технічному стані.

У холі суду розміщені інформаційні стенди з графіком прийому громадян, телефонами гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правничої допомоги, правилами та обов'язками учасників судових процесів, зразками заяв тощо.

Для здійснення правосуддя у суді облаштовано 5 залів судових засідань, з яких 2 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У залах судових засідань для розгляду кримінальних справ, обладнано кабінки із захисного скла для підсудних (засуджених) та системою відеоконференцзв'язку для проведення судового засідання у режимі відеоконференції.

Вікна залів судових засідань для розгляду кримінальних справ заграбовані, що дозволяє забезпечити безпеку в суді та відповідає вимогам пункту 11 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених

(підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція). Зали судових засідань для розгляду кримінальних справ обладнані необхідними технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання.

Зали судових засідань для розгляду кримінальних справ забезпечені бактерицидними (кварцовими) переносними лампами.

Підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, забезпечення у суді безпеки учасників судового процесу здійснює Територіальне управління Служби судової охорони в Одеській області.

Також групою НППМ з'ясовано, що у суді наявна медична аптечка для надання першої домедичної допомоги.

Підтримання правопорядку в приміщенні суду здійснює Служба судової охорони в Одеській області. Організовано внутрішній пункт пропуску осіб з ручним металодетектором «GARRET».

Протягом 2023 та 2024 років скарг від підсудних (засуджених) осіб на умови тримання на адресу районного суду не надходило.

У день відвідування у суді обвинувачені, підсудні (засуджені) не перебували.

Також в суді облаштовано укриття, яке перебуває у працездатному стані, що підтверджується актом оцінки стану готовності захисної споруди цивільного захисту (фото 5-6)

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НППМ здійснено 14.09.2023.

За результатами попереднього відвідування групою НППМ вносилися такі рекомендації:

обладнати у приміщенні суду кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими).

створити умови для забезпечення участі в судових засіданнях маломобільних груп населення.

забезпечити вільний доступ до питної води доставлених, затриманих, обвинувачених, засуджених.

обладнати спеціальний бокс або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті біля спеціального входу.

облаштувати окремий маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до залу судових засідань.

облаштувати необхідну кількість камер для утримання підсудних, засуджених.

обладнати санітарні кімнати для осіб з інвалідністю та засуджених,

підсудних.

Слід зазначити, що недоліки та порушення, виявлені за результатами попереднього відвідування, усунуті, за винятком питання облаштування у суді камер для підсудних (засуджених) площею не менш ніж 4 м², із розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, а також кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Окрім того, вимогами пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН Суди) передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді, де розташовано 2 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 6 камер. Натомість в суді обладнано 2 камери для тримання підсудних, що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб котрим заборонено спілкування між собою.

2. У порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, у суді відсутній спеціальний санвузол для обвинувачених, підсудних (засуджених).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

3. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, приміщення суду не обладнано кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фіртсов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності

слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Інші порушення.

4. Установлено порушення Правил експлуатації та типові норми належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 січня 2018 року № 25, а також ДСТУ 4297-2004 «Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги», а саме, у приміщеннях суду наявні вогнегасники, які не пройшли технічне обслуговування після завершення терміну дії у 2024 році.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Одеській області

Вжити заходів щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

Арцизькому районному суду міста Одеси:

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) площею не менш ніж 4 м² з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ, та обладнати санітарний вузол;

2. Облаштувати у суді кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

3. Забезпечити своєчасне проведення технічного огляду вогнегасників.

Додаток: фотоматеріали на 6 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини**

Вікторія ЧЕРНЕЦЬКА

Фото-1

Фото-2

Фото-3

Фото-4

Фото-5

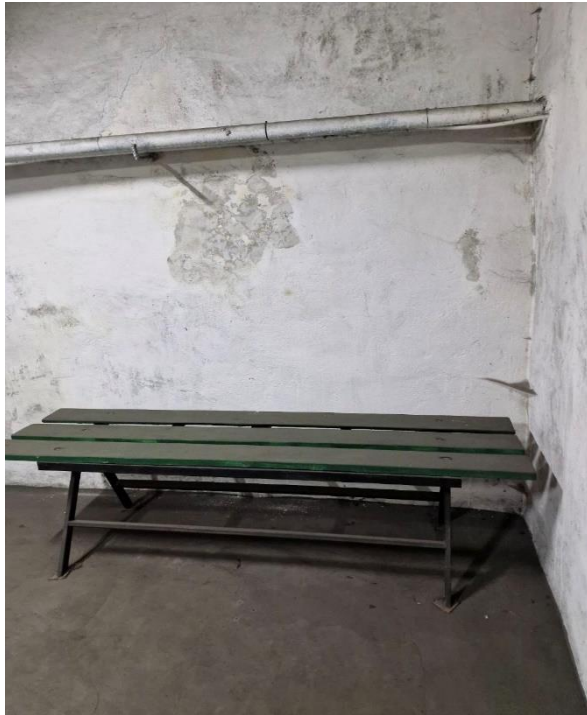

Фото-6

